

68.

Katalog

- motivno-tematska interpretacija

- moderna groteskna drama

Berilo 3, str.122

DRAGO JANČAR: VELIKI BRILJANTNI VALČEK

Pretresljiva drama s poetičnom naslovom Veliki briljantni valček (1985) prikazuje kruto dramsko dogajanje v norišnici, kamor oblastniki potiskajo ljudi, ki se jih želijo znebiti.

Motivno-tematska interpretacija:

Zgodovinar Simon Veber se po neki »prekrokani« noči znajde v psihiatričnem zavodu Svoboda osvobaja, ki nas asociativno spomni na napis nad vhodom v nemško koncentracijsko taborišče: Delo osvobaja. Simona sprejme robati bolničar-ječar Volodja, ki naj bi ga pomagal preoblikovati, prevzgojiti, predelati v človeka po meri oblastnikov, ki prenašajo samo pokorne ljudi, take, ki ne mislijo s svojo glavo. Gre torej za motiv prevzgajanja drugače mislečega posameznika v svetu, ki je norišnica in zapor. Drama je torej metafora.

Moderna groteskna drama:

Dogajanje se dogaja groteskno grozljivo in po temačno tragičnem vzdušju mestoma spominja na Grumov Dogodek v mestu Gogi. Groteskno je mešanje tragičnega z ironičnim, sarkastičnim, ciničnim, karikiranim.

Simona Vebra, ki so ga navdušile uporne ideje poljskega vstajnika Drohojovskega, Volodja navsezadnje z opozorilno amputacijo zdrave noge spravi »k pameti«.

Moderna drama se kaže tudi v jeziku; jezik se drobi na krike, elipse, se vulgarizira, monologi se krčijo in replike krajšajo.